

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ І ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ
(Мінекономрозвитку України)

вул. М. Грушевського, 12/2, м. Київ, 01008, тел. 253-93-94, факс 226-31-81
Web: <http://www.me.gov.ua>, e-mail: meconomy@me.gov.ua, код ЄДРПОУ 37508596

№ _____
На № _____ від _____

Народному депутату України
Чекіті Г.Л.

*Щодо депутатського
запиту*

Шановний Геннадію Леонідовичу!

Мінекономрозвитку розглянуло депутатський запит групи народних депутатів від 19.05.2016 № 332/63-16, надісланий листом Голови Верховної Ради України від 20.05.2016 №11/10-1781, щодо перевірки фактів можливих корупційних дій при призначенні органів сертифікації та підписанні і видачі сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки, та в межах компетенції повідомляє.

Щодо призначення ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" та ТОВ "АГРО-КТЗ" органами з сертифікації в державній системі сертифікації

Декретом Кабінету Міністрів України від 10.05.1993 № 46-93 «Про стандартизацію і сертифікацію» (у редакції, що діяла до 31.12.2015) (далі – Декрет) визначались правові та економічні основи системи сертифікації, встановлювались організаційні форми її функціонування на території України.

Відповідно до пункту 1 статті 14 Декрету державну систему сертифікації створював центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, – національний орган України з сертифікації, який проводив та координував роботу щодо забезпечення її функціонування, зокрема визначав основні принципи, структуру та правила системи сертифікації України, затверджував переліки продукції, що підлягали обов'язковій сертифікації, і визначав її запровадження та призначав органи з сертифікації продукції.

ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" (м. Львів) та ТОВ "АГРО-КТЗ" (м. Житомир) були подані заявки на призначення їх органами з сертифікації дорожніх транспортних засобів (далі – ДТЗ) в державній системі сертифікації (вх. Мінекономрозвитку відповідно від 30.01.2015 № 07/7253-15 та від 20.04.2015 № 07/26713-15).

На час призначення ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" та ТОВ "АГРО-КТЗ" дорожні транспортні засоби, їх складові частини та приладдя були включені до Переліку продукції, що підлягає обов'язковій сертифікації в Україні, затвердженого наказом Держспоживстандарту від 01.02.2005 № 28, зареєстрованим в Мін'юсті 04.05.2005 за № 466/10746 (в редакції, що діяла до 31.12.2015), та підлягали обов'язковій сертифікації в державній системі сертифікації, а порядок призначення органів із сертифікації в державній системі сертифікації був встановлений ДСТУ 3411:2004

«Система сертифікації УкрСЕПРО. Вимоги до органів сертифікації продукції та порядок їх призначення і надання повноважень на діяльність у системі» (у редакції, що діяла до 08.02.2016) (далі – ДСТУ 3411), який, зокрема містить загальні вимоги до органів з сертифікації, рекомендовану структуру та функції, вимоги до персоналу органу сертифікації, тощо.

Так, згідно з підрозділом 4.4 ДСТУ 3411 орган сертифікації міг бути призначений за умови, якщо він:

- є незалежний від розробника, виробника, постачальника, споживача;
- має технічну компетентність, яка дає змогу проводити сертифікацію продукції, перелік якої визначає національний орган України з сертифікації за умови його призначення;
- надає документальне підтвердження фінансового забезпечення своєї відповідальності (гарантію банку або страхову угоду) для відшкодування збитків, що можуть бути заподіяні внаслідок його діяльності в Системі;
- має досвід сертифікації продукції, закріпленої за ним, не менше трьох років.

Разом з цим, технічна компетентність призначеного органу сертифікації була визначена у підрозділі 4.5 ДСТУ 3411.

Оскільки обов'язкова сертифікація проводиться органами сертифікації виключно в державній системі сертифікації (пункт 1 статті 15 Декрету), для її проведення організація повинна бути призначена, а тому новостворена організація не могла здобути досвіду з проведення робіт із сертифікації такої продукції в інший спосіб, ніж залучення до штату атестованих в установленому порядку аудиторів з сертифікації з відповідним досвідом роботи для здійснення робіт з сертифікації ДТЗ.

Слід зазначити, що такий підхід був застосований також при призначенні усіх інших без винятку новостворених органів з сертифікації.

На час призначення ТОВ "АГРО-КТЗ" мав у своєму складі аудиторів з сертифікації ДТЗ, досвід роботи яких склав більше трьох років.

До складу штатного персоналу ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" на час призначення входив аудитор, який мав безперервний трудовий стаж в якості аудитора з сертифікації ДТЗ з 2001 року.

Також слід зазначити, що ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" є правонаступником дочірнього підприємства "Випробувальний центр "Укравтотест" відкритого акціонерного товариства "Український інститут автобусо-тролейбусобудування" (далі – ДП ВЦ "Укравтотест").

ДП ВЦ "Укравтотест" мав досвід робіт з проведення приймальних, кваліфікаційних, контрольних та сертифікаційних випробувань ДТЗ, їх складових та приладдя з 2000 року та був акредитований НААУ на відповідність вимогам ДСТУ ISO/IEC 17025 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій".

При цьому, наказом Мінекономрозвитку від 21.07.2014 № 833 утворено комісію з питань розгляду пропозицій щодо призначення органів із сертифікації продукції, персоналу та послуг, органів із сертифікації систем управління в державній системі сертифікації та органів з оцінки відповідності продукції, процесів і послуг вимогам технічних регламентів (далі – Комісія) та затверджено Положення про неї (далі – Положення про Комісію), згідно з пунктом 3 якого основними завданнями комісії є, зокрема *надання рекомендацій та пропозицій* щодо призначення органів із сертифікації продукції, персоналу та послуг, органів із сертифікації систем управління в державній системі сертифікації (далі – ОС), а також надання рекомендацій та пропозицій щодо відмови в призначенні ОС.

Абзацами першим і п'ятим пункту 13 Положення про Комісію, зокрема визначено, що на своїх засіданнях комісія готує пропозиції та рекомендації з питань, що належать до її компетенції.

Рекомендації, пропозиції щодо призначення ОС або відмови в призначенні ОС фіксуються в протоколі засідання, який підписується головуючим на засіданні та секретарем.

Відповідно до пункту 14 Положення про Комісію пропозиції та рекомендації комісії *можуть бути реалізовані шляхом видання Мінекономрозвитку наказу*, проект якого вносить департамент технічного регулювання Мінекономрозвитку.

На засіданні Комісії 10.09.2015, враховуючи багаторічний досвід ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" в галузі випробувань ДТЗ, їх складових та приладдя, відповідність наданих документів вимогам ДСТУ 3411, наявність кваліфікованого персоналу, було прийнято рішення рекомендувати призначити ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" органом із сертифікації продукції в державній системі сертифікації крім схеми (моделі) з атестацією виробництва та сертифікацією систем управління.

Також на засіданні Комісії 10.09.2015 було прийнято рішення рекомендувати Мінекономрозвитку звернутись із запитом до ТОВ "АГРО-КТЗ" надати додаткову інформацію та матеріали щодо підтвердження технічної компетентності та наявності персоналу органу з сертифікації, в тому числі аудиторів, які працюють на постійних умовах. У разі надання такої інформації включити ТОВ "АГРО-КТЗ" до проекту наказу "Про призначення органів із сертифікації продукції в державній системі сертифікації", в частині призначення підприємства органом із сертифікації продукції в державній системі сертифікації. У разі ненадання запитуваної інформації або невідповідності даної інформації відмовити в призначенні ТОВ "АГРО-КТЗ" органом із сертифікації продукції в державній системі сертифікації.

За результатами засідання Комісії Мінекономрозвитку листом від 16.09.2015 № 3431-08/30845-15 запросило додаткову інформацію в ТОВ "АГРО-КТЗ".

Листом від 21.09.15 № 40 ТОВ "АГРО-КТЗ" надало додаткову інформацію щодо персоналу органу з сертифікації, в тому числі аудиторів, які працюють на постійних умовах та копії підтверджуючих документів.

На підставі вищезазначеного наказом Мінекономрозвитку від 25.11.2015 № 1534 ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" та ТОВ "АГРО-КТЗ" були призначені органами із сертифікації продукції в державній системі сертифікації крім схем (моделей) з атестацією виробництва та сертифікацією систем управління.

Щодо підписання та видачі сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки затвердженому типу (далі – сертифікат відповідності)

Згідно з абзацом шостим пункту 1 Положення про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України (далі – Положення), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20.08.2014 № 459 "Питання Міністерства економічного розвитку і торгівлі" (в редакції, що діяла до 12.01.2016), Мінекономрозвитку зокрема, було визначено спеціально уповноваженим органом у сфері метрології.

Відповідно до абзаців першого та сьомого частини другої статті 14 Закону України від 11.02.1998 № 113/98-ВР "Про метрологію та метрологічну діяльність" (далі – Закон № 113), який діяв до 31.12.2015, до повноважень спеціально уповноваженого центрального органу виконавчої влади у сфері метрології (далі – ЦОВМ) належало проведення єдиної в державі технічної політики щодо забезпечення

єдності вимірювань, у тому числі затвердження типів засобів вимірювальної техніки та встановлення порядку ведення Державного реєстру засобів вимірювальної техніки.

Згідно з частиною першою статті 26 Закону № 113, засоби вимірювальної техніки, які були призначені для серійного виробництва в Україні або для ввезення на територію України партіями, підлягали державним приймальним та контрольним випробуванням з метою затвердження типів цих засобів або контролю їх відповідності затвердженим типам і обов'язковим вимогам нормативних документів з метрології.

Затверджені типи засобів вимірювальної техніки заносились ЦОВМ до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки у порядку, встановленому нормативним документом з метрології цього органу.

Відповідно до пункту 1.1 Порядку оформлення та видачі сертифікатів затвердження типу засобів вимірювальної техніки, сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки затвердженому типу та свідоцтв про визнання затвердження типу засобів вимірювальної техніки, затвердженого наказом Державного комітету стандартизації, метрології та сертифікації України від 19.02.2002 № 100, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 04.03.2002 за № 222/6510, видача сертифікатів і свідоцтв передбачена нормативним документом з метрології ЦОВМ.

Пунктом 2.9 Порядку визначено, що сертифікати затвердження типу засобів вимірювальної техніки та сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки затвердженому типу, що видаються на засоби вимірювальної техніки, які призначені для серійного виробництва чи серійно випускаються в Україні, або підлягають ввезенню чи ввозяться на територію України партіями, і типи яких затверджені ЦОВМ та свідоцтва про визнання затвердження типу засобів вимірювальної техніки, що видаються на засоби вимірювальної техніки, які призначені для ввезення на територію України партіями, результати державних випробувань і затвердження типу яких визнані відповідно до міжнародних договорів України, підписуються заступником голови ЦОВМ і скріплюються гербовою печаткою ЦОВМ.

Відповідно до пункту 4 Розподілу обов'язків між Міністром економічного розвитку і торгівлі України, першим заступником, заступником Міністра, заступником Міністра – Торговим представником України та заступником Міністра – керівником апарату, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 23.07.2015 № 856 (який діяв на момент підписання сертифікатів відповідності), спрямовує, координує та контролює роботу департаменту технічного регулювання (зокрема, діяльність щодо метрології) заступник Міністра Нефьодов М. Є.

Частиною п'ятою статті 26 Закону № 113 передбачено, що державні приймальні і контрольні випробування та оформлення їх результатів проводяться у порядку, встановленому **нормативними документами з метрології ЦОВМ**.

Слід зазначити, що відповідно до частини другої статті 6 Закону № 113 вимоги нормативних документів з метрології ЦОВМ були обов'язковими для виконання центральними та місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, організаціями, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності та іноземними виробниками.

Пунктом 6.16.2 ДСТУ 3400:2006 «Метрологія. Державні випробування засобів вимірювальної техніки. Основні положення, організація, порядок проведення і розгляду результатів» (далі – ДСТУ 3400), визначено, що за позитивних результатів державних контрольних випробувань засобів вимірювальної техніки затверджених типів акт випробувань повинен містити рекомендації ЦОВМ щодо видавання

виробникам цих засобів сертифікатів відповідності засобів вимірювальної техніки затвердженому типу за формою, наведеною в додатку Н до ДСТУ 3400.

Абзацом першим пункту 2.7 Порядку передбачено, що термін чинності сертифікатів відповідності визначається строком дії результатів державних контрольних випробувань засобів вимірювальної техніки, який становить 3 роки.

Пунктом 1.2 Порядку, зокрема, визначено, що сертифікати відповідності видаються ЦОВМ за поданням Державного підприємства «Всеукраїнський державний науково-виробничий центр стандартизації, метрології, сертифікації та захисту прав споживачів» на підставі відповідного рішення Науково-технічної комісії з метрології ЦОВМ.

Відповідно до частин першої та другої статті 5 Закону № 113 з метою колегіального розгляду концептуальних питань забезпечення функціонування та розвитку державної метрологічної системи при ЦОВМ передбачалось створення консультативно-дорадчого органу – Науково-технічної комісії з метрології (далі – Комісія з метрології).

Основною метою діяльності Комісії з метрології було формування пропозицій щодо напрямів технічної політики і науково-технічних робіт у сфері метрології та метрологічної діяльності.

Разом з цим, частиною п'ятою статті 5 Закону № 113 визначалось, що рішення Комісії з метрології реалізувались через відповідні рішення ЦОВМ.

Щодо лічильників газу мембранних ОКТАВА (сертифікат відповідності від 31.12.2015 № UA-MI/2-5080-2015, зареєстровано в Державному реєстрі засобів вимірювальної техніки за номером У2116-15) та ОКТАВА-А (сертифікат відповідності від 31.12.2015 № UA-MI/2-5079-2015, зареєстровано в Державному реєстрі засобів вимірювальної техніки за номером У484-15), які виробляються серійно ДП Завод “Генератор”, м. Київ.

Лічильники газу мембранні ОКТАВА унесено до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки 14.09.2005 за номером У2116-05, а лічильники газу мембранні ОКТАВА – А 21.06.1995 за номером У484-95.

Відповідно до підрозділу 4.6 ДСТУ 3400 державні контрольні випробування засобів вимірювальної техніки проводять з періодичністю 3 роки.

Державні контрольні випробування зазначених лічильників газу було проведено з 20.08.2015 по 16.10.2015, позитивні результати яких затверджено актами випробувань від 30.10.2015 (копії додаються).

Державні контрольні випробування зазначених лічильників газу проводилися ДП “Укрметртестстандарт”, яке відповідно до статей 22 та 23 Закону № 113 уповноважене на проведення державних випробувань (свідоцтво про уповноваження від 24.02.2014 № ДП 001-2014).

Питання стосовно результатів державних контрольних випробувань зазначених засобів вимірювальної техніки обговорювалося на засіданні Комісії з метрології 09.12.2015 року (пункти 2.9 та 2.10 протоколу засідання Комісії з метрології від 09.12.2015 № 4-2015, копія додається) та рішення Комісії з метрології було реалізовано, зокрема через пункт 2 наказу Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 30.12.2015 № 1824 “Про затвердження переліку засобів вимірювальної техніки, стандартних зразків складу та властивостей речовин і матеріалів та внесення змін до Державного реєстру засобів вимірювальної техніки” (копія додається).

Довідково: відповідно до пункту 5 розділу X “Прикінцеві та перехідні положення” Закону України від 05.06.2014 № 1314-VII “Про метрологію та

метрологічну діяльність", який набрав чинності 01.01.2016, сертифікати відповідності, видані в установленому порядку до набрання чинності цим Законом, чинні протягом визначеного в них строку дії.

З огляду на вищевикладене та за результатами вивчення фактів, викладених у депутатському запиті встановлено, що посадові особи Мінекономрозвитку під час розгляду питань стосовно призначення ТОВ "УКРАВТОТЕСТ" та ТОВ "АГРО-КТЗ" органами з сертифікації в державній системі сертифікації та підписання і видачі сертифікатів діяли відповідно до вимог законодавства та в межах своїх повноважень.

Додаток: 1 прим., на 110 арк. *виправлено на ел. пошту.*

З повагою

**Перший віце-прем'єр-міністр України-
Міністр економічного розвитку і
торгівлі України**

Степан КУБІВ